ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

НАУКА І ПРАКТИКА

ISSN 2707-1871

ДОДАТОК № 1'2026

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

«КЛІНІЧНА ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ: НОВІ ВИМОГИ ТА ДОСЯГНЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ»

ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ

4-6 березня 2026, м. Харків

ISBN 978-617-8335-69-4
УДК 579.6: 615.01:616.9:616-022:616-093: 632.938
ISSN 2707-1871
doi:10.37321

ІМУНОЛОГІЯ ТА АЛЕРГОЛОГІЯ

НАУКА І ПРАКТИКА

ДОДАТОК № 1'2026

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Медичні науки:

Курченко А.І. (Головний редактор)
Дріянська В.Є. (заст. головного редактора)
Порошина Т.В. (науковий консультант)
Грандо Сергій (Ірвайн, США)
Радослав Спєвак (Краків, Польща)
Марек Страка (Братислава, Словаччина)
Валентина Фесенкова (Огаста, США)
Бернардо Мануель де Соуза Пінто (Порту, Португалія)
Бабаджан В.Д.
Возіанов С.О.
Гогунська І.В.
Гольцев А.М.
Господарський І.Я.
Непомнящий В.М.
Скляр Н.І.
Степаненко Р.Л.
Шарікадзе О.В.

Біологічні науки:

Колибо Д.В.
Король Л.В.
Нікуліна Г.Г.
Руденко А.В.
Савченко В.С.
Сківка Л.М.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Базалицька С.В. (Київ), Бутенко Г.М. (Київ), Вітовська О.П. (Київ), Дитятковська Є.М. (Дніпро), Драннік Г.Г. (Канада), Заболотний Д.І. (Київ), Зайков С.В. (Київ), Засєда Ю.І. (Київ), Кайдашев І.П. (Запоріжжя), Коваль Г.Д. (Чернівці), Коноваленко С.В. (Київ), Мельников О.Ф. (Київ), Мінухін В.В. (Харків), Мінченко Ж.М. (Київ), Недєльська С.М. (Запоріжжя), Пшенична І.В. (Київ), Співак М.Я. (Київ), Фещенко Ю.І. (Київ), Чернюк Н.В. (Івано-Франківськ), Чоп'як В.В. (Львів), Широбоков В.П. (Київ)

ЗАСНОВНИК

ДУ «Інститут урології ім. акад. О. Ф. Возіанова НАМН України»

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ № 15721-4193Р від 08.10.2009 р.

Включено до переліку наукових фахових видань України, Додаток 3 до наказу Міністерства освіти інауки України від 26.11.2020 № 1471. Категорія «Б».

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

04053, м. Київ, вул. В. Винничека, 9А

ДУ «Інститут урології імені академіка О.Ф.Возіанова» Національна академія медичних наук України

info@immunology.org.ua
www.immunology.org.ua

Матеріали друкуються мовою оригіналу (українською, англійською).

За зміст рекламної інформації відповідальність несе рекламодавець.

Матеріали конференції публікуються в авторській редакції. Відповідальність за науковий рівень поданих робіт та достовірність отриманих результатів несуть автори.

Редакційна колегія не завжди поділяє точку зору авторів публікацій.
Передрук публікацій здійснювати тільки за згодою редакції.

Рекомендовано до друку Вченою Радою ДУ «Інститут Урології НАМН України», протокол № 3 від 24.03.2026 р.

Наклад 1000 прим.

Здано в набір 26.03.2026. Підписано до друку 30.03.2026.
Формат паперу 64×84 1/16. Гарнітура PragmaticaC. Ум. друк. арк. 12,09. Замовлення № 300326

Зверстано і надруковано в ТОВ "ЮСТОН ІНФО"
03061, Україна, м. Київ, вул. Ярослава Галана, буд. 2, кв. 130
Тел.: +380681959292
E-mail: manager.yuston@ukr.net, director.yuston@ukr.net
www.yuston.info
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукціїсерія ДК № 8361 від 16.06.2025 р.

ing elimination measures and allergen-specific immunotherapy during remission. Statistical analysis was performed using licensed software.

Results and discussion. Among examined children, 16 (45.7%) were diagnosed with bronchial asthma, while 19 (54.3%) had allergic rhinitis and postnasal drip syndrome.

Children with asthma most frequently demonstrated sensitization to major pollen allergens: Amb a 1 (ragweed) – 68.75%, Art v 1 (mugwort) – 12.5%, Phl p 1 (timothy grass) – 25%, Bet v 1 (birch) – 25%. Sensitization to fungal allergen Alt a 1 (*Alternaria alternata*) was detected in 50% of patients. Hypersensitivity to house dust mite allergens Der f 1 (*Dermatophagoides farinae*) and Der p 1 (*Dermatophagoides pteronyssinus*) was found in 12.5% and 6.25% of cases, respectively. Sensitization to epidermal allergens Can f 1 (dog) and Fel d 1 (cat) was observed in 12.5% and 25% of patients.

Polysensitization was identified in 56.25% of children. Sensitization to Alt a 1 and Amb a 1 showed a statistically significant association with asthma (Gamma correlation coefficient 0.67, $p<0.05$ and 0.47, $p<0.05$, respectively).

Children with asthma were treated according to GINA recommendations. Patients with controlled asthma in remission received long-term allergen-specific immunotherapy (sublingual or subcutaneous) for 3–5 years or longer.

Conclusions. Bronchial asthma is diagnosed in approximately half of children presenting with non-infectious dry cough and wheezing and is often associated with sensitization to Alt a 1 (*Alternaria alternata*) and Amb a 1 (ragweed pollen). Sensitization to other allergens occurs less frequently; however, more than half of patients demonstrate polysensitization. Component-resolved diagnostics is an effective tool for identifying causative allergens, guiding elimination strategies, and selecting allergen-specific immunotherapy in children with asthma.

Некрасова Н.О., Таранська Г.О.

НЕЙРО-ІМУННИЙ ФОКУС: ВІТАМІНИ ЯК МОДИФІКАТОРИ НЕЙРОЗАПАЛЕННЯ ТА НЕЙРОПЛАСТИЧНОСТІ ПРИ НЕЙРОДЕГЕНЕРАТИВНИХ ЗАХВОРЮВАННЯХ

Харківський національний
медичний університет
Харків, Україна

Актуальність. Нейродегенеративні захворювання характеризуються не лише поступовою втратою нейронів, а й стійким фоном хронічного нейрозапалення. Активація мікроглії, оксидативний стрес, зсув цитокінового профілю формують середовище, у якому знижується синаптична пластичність, порушується мітохондріальний метаболізм і прискорюється нейрональна дисфункція [1, 2].

В умовах війни ці процеси посилюються за рахунок хронічного стресу, порушення сну, змін хар-

чування та обмеженого доступу до медичної допомоги. Саме тому пацієнти з нейродегенеративними захворюваннями дедалі частіше використовують вітаміни і біодобавки як засоби підтримки.

Мета. Узагальнити сучасні дані щодо ролі вітамінів як модифікаторів нейро-імунного середовища при нейродегенеративних захворюваннях.

Матеріали і методи. Проведено аналіз сучасних наукових публікацій, включаючи метааналізи рандомізованих досліджень та обсерваційні дослідження, присвячені ролі вітамінів у нейродегенерації.

Результати та обговорення. Сучасні систематичні огляди та метааналізи свідчать, що вітаміни не є етіотропним лікуванням нейродегенерації, однак виконують роль модифікаторів нейро-імунного середовища: знижують нейрозапальний фон, підтримують енергетичний та мієліновий метаболізм, сприяють нейропластичності.

Найбільш переконливі дані отримано щодо вітамінів групи В. Корекція дефіциту фолатів і вітаміну В12 знижує рівень гомоцистеїну та асоціюється з повільнішим темпом атрофії мозку і когнітивного зниження [3, 4]. Водночас ефект спостерігається переважно у пацієнтів із вихідним дефіцитом. Надлишок, зокрема вітаміну В6, може мати нейротоксичний ефект, що підтверджено сучасними регуляторними рекомендаціями [5].

Вітамін D розглядається як потенційний модифікатор запалення: за даними систематичних оглядів, низькі рівні 25(OH)D асоціюються з гіршими когнітивними показниками та швидшим прогресуванням когнітивних порушень, однак універсального профілактичного ефекту його застосування у загальній популяції не доведено [6, 7].

Антиоксидантні вітаміни у монотерапії демонструють обмежений вплив на перебіг нейродегенеративних процесів, що показано в оглядових дослідженнях [8]. Їх значення полягає переважно у підтримці метаболічної стійкості нервової системи в складі комплексних реабілітаційних підходів.

Водночас доведено, що немедикаментозні втручання – фізична активність, когнітивні тренування та психотерапевтичні програми – здатні активувати механізми нейропластичності навіть за наявності нейродегенерації [9]. У цьому контексті вітаміни слід розглядати як ад'ювантні чинники, що оптимізують метаболічні умови для реалізації цих процесів, але не як самостійний терапевтичний інструмент.

Висновки. Вітаміни доцільно розглядати як модифікатори нейро-імунного середовища, а не як самостійний метод лікування. Раціональна стратегія включає:

– виявлення клінічно значущих дефіцитів (B_{12}, фолати, 25(OH) D);
– цільову корекцію з контролем доз;

– інтеграцію з базовою терапією та реабілітацією;
– запобігання поліпрагмазії.

У нейродегенеративних захворюваннях вітаміни не зупиняють прогресування, але можуть зменшити нейрозапалення, підтримати метаболізм і сприяти збереженню нейропластичності.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. *Heneka MT, Carson MJ, El Khoury J, Landreth GE, Brosseron F, Feinstein DL, et al.* Neuroinflammation in Alzheimer’s disease. Lancet Neurol. 2015 Apr;14(4):388–405. doi:10.1016/S1474-4422(15)70016-5.
2. *Hirsch EC, Hunot S.* Neuroinflammation in Parkinson’s disease: a target for neuroprotection? Lancet Neurol. 2009 Apr;8(4):382–397. doi:10.1016/S1474-4422(09)70062-6.
3. *Smith AD, Smith SM, de Jager CA, Whitbread P, Johnston C, Agacinski G, et al.* Homocysteine-lowering by B vitamins slows the rate of accelerated brain atrophy in mild cognitive impairment: a randomized controlled trial. PLoS One. 2010 Sep 8;5(9):e12244. doi:10.1371/journal.pone.0012244.
4. *Ford AH, Almeida OP.* Effect of vitamin B supplementation on cognitive function in the elderly: a systematic review and meta-analysis. Drugs Aging. 2019 May;36(5):419–434. doi:10.1007/s40266-019-00649-w.
5. EFSA Panel on Nutrition, Novel Foods and Food Allergens (NDA). Tolerable upper intake level for vitamin B6. EFSA J. 2023;21(10):e08188. doi:10.2903/j.efsa.2023.8188.
6. *Annweiler C, Schott AM, Allali G, Bridenbaugh SA, Kressig RW, Allain P, et al.* Vitamin D and cognitive performance in adults: a systematic review. Neurology. 2013 Sep 10;81(11):1070–1078. doi:10.1212/WNL.0b013e3182a4a16f.
7. *Rutjes AW, Denton DA, Di Nisio M, Chong LY, Abraham RP, Al-Assaf AS, et al.* Vitamin and mineral supplementation for maintaining cognitive function in cognitively healthy people in mid and late life. BMJ. 2018;361:k2239. doi:10.1136/bmj.k2239.
8. *Persson T, Popescu BO, Cedazo-Minguez A.* Oxidative stress in Alzheimer’s disease: why did antioxidant therapy fail? Neurosci Biobehav Rev. 2014 Jan;46(Pt 3):503–507. doi:10.1016/j.neubiorev.2014.07.015.
9. *Gates NJ, Sachdev PS, Fiatarone Singh MA, Valenzuela M.* Cognitive and memory training in adults at risk of dementia: a systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. J Am Geriatr Soc. 2019 Mar;67(3):546–555. doi:10.1111/jgs.15706.